

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

21.12.2015 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник 24 часа

✓ Българите ще похарчат 1,7 млрд. лв. за Коледа

Вече са пръснати половин милиард със скорост около 100 млн. на ден. Празничната трапеза на същите цени като миналата година, от джаджите най-търсени са смартчасовници и дроне

Около 1,7 млрд. лв. ще струват Коледа и Нова година на българите. 500 млн. лв. са изхарчени от началото на декември за подаръци, резервации на почивки и купуване на хранителни продукти за посрещане на Коледа и Нова година. Очакват се още 1 млрд. лв., или по 100 млн. дневно да бъдат отделени за празничното пазаруване между 21 и 31 декември, показват изчисления на "24 часа" на база данни за парите в обращение у нас. Пуснатите от БНБ банкноти и монети в момента са за около 12,4 млрд. лв. За сравнение в края на ноември парите в обращение са били 11,9 млрд. лв., или с половин милиард по-малко.

Повечето търговци прогнозираят, че оборотите за празниците ще са приблизително като миналогодишните. Тогава паричната статистика отчита 800 млн. лв. повече в края на декември, или 11,6 млрд. лв. при 10,8 млрд. към 30 ноември. Поне още 25%, или 200 млн. лв. са харчовете, които не се включват в тези данни, защото са платени с дебитни и кредитни карти. Толкова е средният процент, който дава и банковият оператор "Борика" за разплащания с "електронни" пари например за "Черния петък".

"Коледната трапеза ще струва колкото и през миналата година. Пазарът е балансиран и отклоненията при основните храни като колбасите, месото и яйцата е 0,7-0,8%, което е нищо. Това коментира Владимир Иванов, шеф на Държавната комисия по стоковите борси и тържищата.

Спрямо миналата година картофите, зелето, захарта и олиото са на по-високи цени. Те обаче се компенсират от поевтиняване при почти всички цитруси - портокали, лимони, банани. Типичните варива за постната Бъдни вечер като боб и леща също са на по-ниски цени.

“Затова не очаквайте нищо интересно за празниците, цените са стабилни и дори спекуланти да се опитават да пробват машинации, те няма как да минат”, смята Иванов. Според него руското ембарго на плодове и зеленчуци от ЕС е изиграло положителна роля за българския пазар, който е станал по-конкурентен.

Преди това търговец можеше да срине пазара ни с 3-4 тира със стока, сега това е невъзможно и идва например прекрасна италианска ябълка на 90 ст./кг, обясни шефът на комисията по стокови борси. Според него ниските цени на вноса не са основният проблем за българските производители, а липсата на големи и еднородни партии продукция.

В момента имало само краставици и малко домати от наши оранжерии, както и ябълки. Всичко друго е от чужбина. Все още на пазара ни имало и т. нар. шанаджии, които товарят бусче с плодове и зеленчуци от съседни държави и после ги пласират у нас без ДДС и документи. Затова и продължавали мерките за засилване на контрола по границите за контрабандна продукция.

При другите храни единствено олиото на борсата в Ротердам в средата на октомври поскъпнало до 1000 евро за тон, но това било само за 10-ина дни. После се върнало на 850 евро и затова не се очаквали промени и в цената на дребно у нас. Преди Коледа българите купуват най-много смартфони, таблети и лаптопи. Тази година с големи ръстове са продажбите на смартчасовници, каза съсобственикът на веригата “Технополис” Божидар Колев. Друг продукт с голямо търсене са колонки към телефони и таблети. Добър пазар вече били и дроновете, които се търсят за подаръци и на малки, и на големи.

Като цяло оборотите са като миналогодишните, но се развиват с по-бързи темпове продажбите на лизинг, които вече са 27-30% от всички, обясни Колев. Причината за това са ниските лихви по кредитите, които са се отразили положително на пазара. От миналата година собствениците на “Технополис” притежават и веригата стоки за дома “Практикер”. Там в момента добре вървят коледните украси и фойерверките за празниците, каза Божидар Колев. Всичките 9 хипермаркета от веригата ще бъдат изцяло обновени.

Близо една четвърт от хората в България няма да могат да отделят почти никакви пари за празниците, показва обаче анализ на КТ “Подкрепа”. Според данните над 1/10 ще могат да похарчат едва по около 20 лева.

Около 60% от анкетираните са посочили, че могат да отделят между 20 и 100 лева за Коледа, а само 15% биха похарчили над 100 лева на човек.

Поне 51,80 лв. трябва за постната трапеза на Бъдни вечер, показват изчисленията на “Подкрепа”. Сумата скача на средно 100 лв. за новогодишна вечеря, когато се включат месото и напитките. Според фирми за бързи кредити пък един от всеки петима българи взема заем, за да купи подаръци за Коледа.

“Коледният барометър” на “Фератум” показва, че домакинствата у нас планират да похарчат най-много пари за игри и играчки (26,9%), лакомства (18,4%), книги (15,3%), козметика (12,2%) и електроника (7,8%). Според данните българските семейства отделят 20,5% от месечните си доходи за коледни подаръци. Това е малко под средното ниво за всички участващи в изследването държави. Европейските страни с най-висок бюджет за коледни покупки са Великобритания (38,5% от доходите), Словакия (31,4%), Испания (28,5%), следвани от Литва, Естония, Румъния, Чехия, Германия.

България е на 14-а позиция в класацията, като след нас остават Латвия, Дания, Швеция. На дъното са Франция, Норвегия, Холандия, които ще похарчат най-малко от възможностите си (между 9 и 15%).

Близо 450 млн. лв. ще платим за Нова година и Коледа извън къщи

Празник у нас излиза средно на човек 350 лв., в чужбина - 780 лв.

Около 449,7 млн. лв. ще бъдат изхарчени от българите, за да посрещнат Коледа и особено Нова година извън къщи - на екскурзии у нас и в чужбина. Това прогнозира за “24 часа” Румен Драганов, директор на Института за анализи и оценки в туризма.

Общо 750 000 нашенци ще пътуват към български хотели, но голяма част от тях ще бъдат и при близки и роднини за двата празника. Още около 240 000 българи ще прекарат празниците в чужбина в периода 15 декември - 10 януари, казва Драганов.

Какви са очакваните разходи?. За избралите купон в България извън къщи средната сума, която ще платят, е около 350 лв. Обикновено воаяжът е за един от двата празника - за Коледа, но по традиция повечето са за Нова година. Хората, които ще посрещнат 2016-а в странство, ще похарчат по около 780 лв. средно на човек. Планинските ни хотели са пълни, а също и спа комплексите. Тази година обаче сериозно изостават хотелите по Черноморието - огромна част от тях не отварят с обяснение, че им трябва допълнителни средства за отопление и персонал, казва Драганов.

Към 110 000 чужденци са избрали България за старт на следващата година. Това са предимно гърци, македонци, сърби, румънци и турци. Руснаците обаче са близо 5 пъти по-малко, отколкото през зимата на 2012-2013 г.

Към съседните страни е насочен и основният интерес на българите - не се забелязва спад на пътуванията към Турция въпреки проблемите със сваления руски самолет, казва Драганов. Причината - масирана рекламна кампания на турците и много ниски цени на туристическите пакети там. Македония и Сърбия традиционно избират съответно 3500 и 6000 българи. Там освен заради ниски цени на хотелите българите ходят и заради евтините и качествени млечни продукти, цигари, а и гориво, както и свободното пушене в заведенията в Сърбия.

Комисията за защита на потребителите:

Внимание с подаръчните комплекти

Хората да бъдат внимателни към посланията на търговците при предлагането на подаръчни комплекти на промоция. Това съветва председателят на Комисията за защита на потребителите Димитър Маргаритов.

“Може да се окаже, че ако си купите същите тези стоки поотделно от друг търговски обект, те биха излезли и по-изгодно, независимо че продавачът ги анонсира като комплект в промоция с най-ниската възможна цена”, коментира той.

Комисията се натъквала и на други случаи, в които търговците подвеждат с промоциите. “Например, когато става дума за много висок процент намаление на цена, невинаги той е истински, тъй като за да бъде реален, трябва търговецът да е продавал стоката на старата цена поне месец. Среждали сме и случаи, в които цената се завишава буквално няколко дни преди да е направена промоцията”, обясни Маргаритов.

✓ Заредят банкоматите с половин милиард лева за празниците

Банките ще заредят банкоматите си с поне 500 млн. лв. за празниците, за да има пари за всички желаещи да теглят, изчислиха експерти от бранша. Такава сума се очаква да дръпнем от банкоматите около осемте почивни дни – четирите по Коледа и четирите по Нова година, които се събират този декември.

По време на миналогодишните празници от банкоматите на трезорите, които са част от системата БОРИКА са теглени на ден средно по 32,4 млн. лв., показват данните на картовия оператор. У нас обаче има големи банки, които имат изградена собствена система за картови разплащания. Така че според експертите реалната сума, която се вади от банкоматите по празниците е най-малко два пъти по-голяма – или около 60-65 млн. лв. дневно, пише "Монитор".

По принцип средната сума, която се тегли от АТМ устройствата на ден у нас, е около 55-56 млн. лв. на ден, показва статистиката на БНБ.

От данните на БОРИКА за миналата година става ясно още, че пикът на тегленето на пари е на 23 декември (62,4 млн. лв.) и на 29 и 30 декември (по около 42 млн. лв.).

Изтегленото от банкоматите обаче не е всичко, което ще извадим от картите по празниците. Освен че теглим пари с тях, на повечето места в големите градове вече може да се плаща и през ПОС терминали. Тези транзакции са близо 30 на сто от всички плащания, които правим с карти по празниците, видно от данните на БОРИКА. Заедно с тях общата сума на похарчените пари по празниците миналата година възлиза на почти 460 милиона, съобщиха картовия оператор.

Според последните данни на БНБ, които са към средата на тази година, у нас има действащи 7162 банкомата. ПОС терминалите са значително повече – около 87 хиляди, а броят на картите – дебитни и кредитни е 7 371 743.

До средата на годината изтеглената сума от АТМ-ите е за близо 10 млрд. лв. За същия период с карта през ПОС терминали сме платили около 2,8 млрд. лв.

✓ Задават се съдебни дела за 200 млн. лв. неплатен природен газ

“Булгаргаз” предвижда 2,5 млн. лв. за съдебни иски, които ще започне през 2016 г.

2,5 млн. лв. предвижда да плати “Булгаргаз” за съдебни дела през 2016 г. Клиенти на дружеството, най-вече топлофикациите, дължат 200 млн. лв. и компанията заявява, че ще предприеме съдебни действия за събиране на част от сумите догодина.

Тези 2,5 млн. лв. обаче не се калкулират в цените на природния газ, става ясно от доклада на КЕВР за цените на природния газ през първото тримесечие на 2016 г.

Задълженията на газовата компания са 225,77 млн. лв. От тях 42,9 млн. лв. са разсрочване на дългове към “Булгартрансгаз” и за заем към БЕХ.

Краткосрочните дългове обаче са 178,9 млн. лв., като освен борchoвете към БЕХ и към “Булгартрансгаз” големият дълг от 92,714 млн. лв. е за данъчни задължения

В доклада на КЕВР пише, че просрочените задължения се олихвяват с 10,01% лихва.

За догодина “Булгаргаз” предвижда и 2,080 млн. лв. за комуникационно и софтуерно оборудване, на сървърна и мрежова инфраструктура за 404 000 лв. Тази инвестиция се прави, за да може да се предават данни от измервателните уреди към Агенция “Митници”. Сроктът за връзване на газа с “Митниците” е 30 юни 2016 г.

Експертите на шефа на КЕВР Иван Иванов съобщават, че цените на природния газ на “Газпромекспорт” са с 8,48% по-ниски за първото тримесечие на 2016 г. от последното на тази година.

Усредненият валутен курс, който ще залегне в ценообразуването за първите три месеца, е с 2,22% по-висок от предходния ценови период.

“Булгаргаз” внесе в комисията предложение за поевтиняване на газа с 2,10% до 406,49 лв. за 1000 куб. м. Експертите на КЕВР предлагат цената да падне до 405,56 лв., или с по-малко от лев.

✓ Калфин за бюджета: Нека видим откъде да се вземе

„Бюджетът на страната е сложен на масата. Има протести. Тук искат да се увеличи бюджета. Добре, нека да видим откъде ще се вземе - това е вече е смислен разговор, но за съжаление не се случва в парламента”, посочи вицепремиерът и министър на труда и социалната политика Ивайло Калфин пред БНР.

Според него може да се направи повече за икономиката. „Ние даваме за пример европейския план „Юнкер”, в който Европа в труден момента мобилизира всички налични средства и ги насочва към определени проблеми. Не можем да чакаме за пореден път икономиката да тръгне”, каза още Калфин.

Разговорът в съдебната система показва, че действително не си говорим в българското общество, каза вицепремиерът.

„За мен разговорът в съдебната система показва, че действително не си говорим в българското общество. Съдиите излезли, защото толкова години никой не ги е питал. Трябва да ги питат.

Очевидно, че обществото трябва да си говори, проблемите трябва да са на масата. Те трябва да са обществени, публични и когато се вземат решения не да се казва, че прокуратурата е най-лоша, съдът е най-добър или демографската политика е пълна трагедия, а да се търсят решения”, категоричен е Калфин. По думите му, решенията трябва да се търсят с максимална откритост.

Във връзка със смяната на министъра на правосъдието Ивайло Калфин посочи, че трусят не е съществен от гледна точка на парламентарна подкрепа. „Съществен е от гледна точка на този сплоявящ елемент в коалицията, който събира различни партии в постигането на общи цели. Това е един от примерите, в който нямаше диалог, в който идва уважаният бивш колега Иванов казва, какво трябва да се промени, но не чува различното мнение. Кой попита обществото, кой попита партиите, които са в коалицията? Ние се опитахме да организираме няколко дебати, но работата е на този, който се ангажира като основен двигател на съдебна реформа”, добави вицепремиерът Калфин.

✓ От 2017 година ще плащаме за пътуване с електронни винетки

Казваме сбогом на досегашните винетки. От 2017 г. ще плащаме за пътуване по републиканските пътища с електронна винетка, съобщи Нова тв.

Камионите пък ще преминат към тол такси. Контролът ще става не с бариери, а с GPS-система.

По-добри пътища – повече и по-високи пътни такси. А парите за тях да идват от тези, които рушат най-много асфалта и замърсяват въздуха. Такава е логиката на държавата.

Затова идеята е тирове да плащат за изминатото разстояние, а леките коли – за време – с винетка.

Ако плащането остане за всички пътища, контролът най-вероятно ще става със сателитна система, която ще ни следи и начислява такси за всеки изминат участък.

Възможно е обаче таксуването да става и на пунктове по пътищата, оборудвани с камери и антени. Ще можем да плащаме без чип – практика, която сега съществува в Унгария, или с чип – така, както е в Германия.

При този вариант – в кеш на бензиностанция или онлайн – с SMS, електронно банкиране или по интернет, ще зареждаме чипа и ще ни таксуват при всяко преминаване на гейта. Камери ще засичат по номер дали имаме чип, а ако сметката е празна, сигнал ще идва, както при нас, така и при контролните органи.

Предстои държавата окончателно да избере как точно ще плащаме на пътя след година.

✓ Петролът най-евтин от 11 г.

Цената му падна под 35 долара

Под 35 долара падна в петък цената на лекия суров петрол, а тази на сорта “Брент” бе под 37 долара. Така нефтът записа трета поредна седмица на понижение на котировките, които са най-ниски от 11 години насам.

Причината за поевтиняването е пренасищането на световния пазар. Търговците са подготвени за по-ниски цени през следващата година, като сключват договори за доставка през февруари с цени между 20 и 30 долара, сочат данни на Ройтерс.

Заради поевтиняването на петрола се очаква от началото на другата седмица да паднат и цените на горивата. Масовият бензин и дизелът ще се продават под 2 лева в част от големите вериги. В момента цената им се движи между 2,01 и 2,06 лв. В по-малките бензиностанции бензин А 95 вече се продава за 1,95-1,98 лева, а дизелът е 1,95-2 лева. В отделни градове като Варна, Кърджали и Асеновград цената е под 1,80 лв.

✓ До края на декември земеделците избират как да се облагат доходите им през 2016 г.

Физическите лица, които са регистрирани като земеделски стопани имат право да избират реда за облагането на доходите от дейността им през 2016 г, съобщават от Националната агенция за приходите.

В случай, че изберат облагането да е по реда, предвиден за едноличните търговци (с данък върху годишната данъчна основа), трябва да прилагат този ред за срок не по-кратък от 5 последователни данъчни години.

Правото на избор за облагане с данък върху годишната данъчна основа се упражнява чрез подаване на декларация по чл. 29а, ал. 4 от ЗДДФЛ в срок до 31 декември на предходната година. Веднъж подадена декларацията важи за целия петгодишен период, през който лицето е избрало да се облага по реда, предвиден за едноличните търговци.

За 2016 срокът за подаване на декларацията по чл. 29а, ал. 4 от ЗДДФЛ е 31 декември 2015 г. Образецът може да бъде намерен на сайта на приходната агенция www.nar.bg и в офисите за обслужване на НАП в цялата страна.

Декларацията се подава лично от земеделския стопанин или негов упълномощен представител в местния офис на Агенцията по постоянен адрес на физическото лице. Декларацията може да се подаде и чрез пощенски оператор.

Повече информация за попълване на декларациите и за плащане на дължимите данъци клиентите на НАП могат да получат на телефона за информация 0700 18 700 на цената на един разговор.

✓ За година разходите за труд са нараснали със 7.4%

През третото тримесечие на 2015 г. общите разходи на работодателите за един отработен час от наетите от тях нарастват със 7.4% спрямо същия период на миналата година, сочат предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ).

Увеличението в индустрията е с 8.0%, в услугите – със 7.9%, а в строителството - с 6.5%.

Най-голямо е увеличението в административните и спомагателните дейности - с 20.0% (Този сектор включва разнообразни дейности, които подпомагат или поддържат функционирането на стопанската дейност, които са обичайни или общи за различни стопански единици).

В културата спорта и развлеченията нарастването е с 15.7%, в науката - с 10.8%.

Най-нисък ръст на общите разходи за труд е регистриран в държавното управление - с 1.7%.

Разходите за заплати нарастват средно със 7.6% за година, а т. нар. други разходи (обезщетения, социални и здравни осигуровки) - със 7.1%.

В държавното управление парите за заплати нарастват най-малко - с 1.4%. На другия полюс са административните и спомагателните дейности - 20.7%. В телекомуникациите увеличението е с 12.4%, в културата, спорта и развлеченията - с 15.4%, в търговията - със 7%, в хотелиерството с 3 на сто, в енергетиката - с 4.1%, в строителството - с 6.5%.

[Вестник Труд](#)

✓ Проф. Христина Вучева: Има неясноти около данък "уикенд"

„Трябва да се обясни какво значи „степен на използване за лични нужди“. Това е нещо твърде субективно и твърде относително“. Финансовият анализатор проф. Христина Вучева и бивш вицепремиер и социален министър коментира в студиото на „Събуди се“ новия данък „уикенд“.

„Министърът на финансите или трябва да публикува на интернет страницата на министерството едно пояснение във връзка с данък „уикенд“ или директорът на НАП трябва да излезе с писмо, с което да обясни какво значи „степен на използване за лични нужди“. Трябва да се прекрати възможността за целенасочени спекулации, които разрушават авторитета на държавата“, заяви проф. Вучева.

„Сега експертите чакат да започнат да ги заливат с въпроси. Когато това се случи, те ще публикуват отговорите и ще кажат, че това е указанието“, коментира експертът.

✓ Инвалидната пенсия наполовина, ако работиш

Инвалидната пенсия на хората, които работят, да се намалява наполовина. Това предлага Центърът за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност, по-известен като БОРКОР. Анализът на ТЕЛК и инвалидните пенсии е възложен от вицепремиера Меглена Кунева, въпреки че звеното няма правомощия да предлага подобни промени.

Според анализа ограничението за получаване на пълния размер на пенсията трябва да важи за хората, които след инвалидизирането са продължили да работят същата професия.

Подобно предложение обаче противоречи на решение на Конституционния съд от 1997 г., според което не може да се ограничава правото на пенсионерите да получават едновременно пълна пенсия и заплата по трудов договор.

Като компенсация за намалената пенсия БОРКОР предлага заплатата на пенсионера да се облага с по-ниска ставка или да се освободи от данък. Друга идея е пенсия за инвалидност поради общо заболяване да се отпуска само на хора, които имат най-малко 3 години действителен осигурителен стаж. В момента изискванията са значително по-леки.

Предлага се още намалената работоспособност, от която зависи размерът на пенсията, да се определя не спрямо състоянието на здрав човек, както е сега, а според това доколко увреждането позволява на човек да работи дадена професия.

ТЕЛК трябва да оценява вида и степента на увреждане според БОРКОР, след което втора комисия да определя какво може да работи човек и каква пенсия и социални услуги да получава. В доклада се цитират данни на НОИ, че в периода 2000-2014 г. разходите за пенсии за инвалидност се увеличават над 6,5 пъти - от 244 млн. лв. на 1,647 млрд. лв. Експертите констатираха, че нормативната уредба за ТЕЛК и инвалидните пенсии е пълна с противоречия и пропуски, които са поредпоставка за корупция.

✓ Първи сме в ЕС по ръст на разходите за труд

Разходите на работодателите за 1 час труд са се увеличили със 7,4% на годишна база. Това показват данните на НСИ за третото тримесечие (юли-септември). По нарастване на тези разходи България е на първо място в Европейския съюз (ЕС) заедно с Латвия. В Румъния ръстът е 7,3%, отчете Евростат. В ЕС средното нарастване е 1,8%.

У нас разходите за труд в индустрията са се повишили с 8%. В услугите увеличението е със 7,9%, а в строителството - с 6,5%. Общите разходите за труд се състоят от две части. Първият е за възнаграждения, които включват средствата за заплати, социални придобивки и добавки. При тях нарастването у нас е със 7,6%.

Вторият компонент са разходите за обезщетения, социални и здравни осигуровки, които са се увеличили със 7,1%.

Данните на НСИ показват, че най-голям ръст има в нископлатените сектори. През третото тримесечие най-много са се увеличили средствата за заплати в икономическата дейност „Административни и спомагателни дейности“ - с 20,7%. Тук влизат даване на коли под наем и на лизинг, подбор на персонал, туристическа дейност, охрана, обслужване и почистване на сгради. Данните на НСИ показват, че през юли-септември средната заплата в сектора е била 672 лв. Това е със 116 лв. повече спрямо същия период на 2014 г. Въпреки големия ръст възнагражденията в отрасъла остават с над 200 лв. под средната стойност за страната - 874 лв.

В културата и спорта разходите за заплати са се увеличили с 15,7%, но и в този сектор служителите получават по-малко от средното за България. Възнагражденията са се увеличили най-малко в държавното управление - с едва 1,4%. Работещите в хотелите и ресторантите, както и във финансовите и застрахователните фирми са получили малко по-високо повишение на доходите.

В 5 държави от ЕС разходите за труд са намалели. Най-голям е спадът в Португалия - с 2,8%. Понижение има още в Словения, Кипър, Италия, Люксембург.

✓ 30% повече пенсионирани военни и полицаи през 2015 г.

Истински бум на пенсионирани военни и полицаи е имало тази година. Общо 3312 униформени са се пенсионирали от януари досега. Това е с близо 30% повече спрямо 2014 г., показва статистиката на Националния осигурителен институт (НОИ).

Основната причина за голямото увеличение е предстоящото затягане на критериите за пенсиониране. От Нова година ще се въведе пенсионна възраст за военни и полицаи. Те ще могат да напуснат строя, ако са навършили 52 години и 10 месеца. Другото условие е да имат 27 години осигурителен стаж, от които 18 години трябва да са в сектор "Сигурност".

Обяснение за голямото увеличение на пенсионираните униформени е и нереализираното намерение на управляващите да орежат социалните придобивки на полицаите. По данни на синдикатите в МВР заради това над 2000 души са подали рапорти за напускане. Впоследствие правителството се отказа от идеите си, но по всичко личи, че част от напусналите са се възползвали от правото си на пенсия.

Данните на НОИ показват, че през 2015 г. са се пенсионирали общо 107 663 българи. Броят им е с 8,3% повече от 2014 г. Пенсии за стаж и възраст са получили 59 179 души. Над 29 000 от тях са работили трета категория труд. Спрямо 2014 г. броят им се е увеличил с близо 19%. Други 30 000 души са се пенсионирали със смесен стаж, т.е. през част от кариерата са работили тежък труд.

Пенсиите по болест обаче са намалели. 29 113 души са получили пенсии за инвалидност поради общо заболяване през 2015 г. Броят им е с 1034 по-малко спрямо миналата година. Пенсиите за инвалидност поради трудова злополука и професионална болест са намалели с 19%.

[Вестник Монитор](#)

✓ Тръгнахме на бензинов туризъм в Македония

Заради ниските цени на горивата в Македония, българите в пограничните райони тръгнаха на „бензинов туризъм“, за да напълнят резервоара при съседите. Причината е, че в бензиностанциите на една и съща верига от двете страни на границата цените се разминават значително

Литър дизел у нас е малко над 2 лева, а при съседите - около 1.50.

Пътят от София до Скопие е 240 километра, а при среден разход на гориво за това разстояние са необходими 15 литра дизел. Ако заредим на тръгане от София, това ще ни струва около 30 лева. Ако купим същото количество в Скопие - цената е 22 лева, съобщи Нова тв.

Колкото повече дизел се зареди в резервоара, толкова повече се спестява. Това обяснява защо много шофьори в районите в близост до границата прескачат към съседите в търсене на по-изгодните цени. Хората от Гюешево и Кюстендил често прескачат до бензиностанциите в Крива паланка и Куманово. Въпреки рекордно евтиния петрол, цените на бензина и дизела у нас на практика не са се променяли през последната седмица и се движат в рамките на 2- 2,06 лв. за литър, показва проверка на „Монитор“. Според експерти обаче бензинът може да поевтинее до 1,80 лв. за литър през януари.

Междувременно петролът се обезцени рекордно и удари 11-годишно дъно, като цената на лекия суров падна по \$35, а на сорта „Брент“ - под 37 долара за барел в края на миналата седмица.

Междувременно от щатската инвестиционна банка Goldman Sachs отново започнаха да говорят за ценови нива при суровината от 20 долара за барел. От финансовата институция застанаха зад прогнозата си, дадена по-рано през годината, на фона на ситуацията свързана с търсенето и предлагането на „черното злато“ на международните пазари. „Ребалансирането на търсенето и предлагането далеч не е приключило“, коментираха от GS в свой доклад. Броят на щатските находища на шистов петрол все още е „твърде висок“, за да бъде постигнат спад в предлагането, смятат от банката. ОПЕК също се очаква да продължи с агресивното си предлагане. Картелът произвежда в момента рекордните в историята си 32 млн. барела на ден

За последните 18 месеца цената на петрола загуби над 50% от стойността си, до голяма степен и вследствие на забавящия се ръст в търсенето, аргументират се от Goldman Sachs.

„Въпреки фискалните предизвикателства, които ниските цени на петрола поставят пред страните производителки, потенциалните проблеми от намаляване на производството в момента са много по-големи в дългосрочен план“, коментират още от финансовата институция.

✓ Цената на винетките трябва да почне да расте през 2004 година

Още от 2004 година е трябвало да започне вдигането с 5 евро годишно цената на винетките, за да се достигне до реалната цена, но от 2008 не е пипана цената. Затова сега изглежда много. Държавата и сега дотира ремонтите на пътищата. Парите от винетките не са достатъчни за ремонти. Оскъпяването на винетките е с 8 лева. Това каза пред камерите на БНТ министърът на регионалното министерство Лиляна Павлова. Тя коментира темата за поскъпяването на винетките. Новите винетки не са незаконни. Наслушах се много на тези спекулации в последните дни. Те са обнародвани в "Държавен вестник" на 10 ноември.

Относно визията им, естествено, че няма да я обнародваме предварително и фалшификаторите да залеят пазара с фалшиви винетки. ВАС обяви, че основание за дело няма и всичко е публикувано законово. Вървим и към електронни винетки и тол такси. Старите винетки ще могат да се използват до края на месец януари догодина. Няма връщане назад и всичко е в сила. 2 млн. винетки са в пазарската мрежа, категорична беше тя.

Нямам притеснения за еврофондовете през 2016 година. Разковничето ще е през 2018 година. Тогава, ако някоя държава не е направила определена реформа в дадена сфера и не си е усвоила парите, евросредствата ще бъдат преразпределени. Фирмите, които ще строят АМ "Хемус" са избрани с открита процедура. Нямам никакви притеснения.

Този път фирмите не са избрани заради най-ниската цена, която предлагат, защото през последните години отнесохме много критики, че строим на ниски цени и качеството не е добро. Няма никакви пропадания по магистралите реално. На

АМ "Струма" има един малък участък в аварийната лента, който не е пропаднал, а е повреден заради скъсана дига, разкри Павлова.

✓ **Тройно скочи търгуваният ток на енергийната борса**

На енергийната борса вече се търгува тройно повече ток в сравнение с количествата, които минаха през нея в първата тестова сесия на 11-ти декември. Сделките все още са тестови, като реалната работа на борсата са очаква да започне след средата на януари.

В четвъртък са били изтъргувани над 3000 мегаватчаса енергия. Това прави среден товар от около 140 мегават, съобщи вчера шефът на Българската независима енергийна борса Константин Константинов. Той взе участие в представянето на проекта доклада на Европейския парламент за Европейския енергиен съюз. Въпросното количество представлява около 2,5-3% от среднодневното потребление на еленергия зимата. За сравнение при старта на борсата миналия петък бяха изтъргувани почти 1100 мегаватчаса, или малко под 1 на сто от дневната консумация. Количествата на борсата идват основно от държавната ТЕЦ „Марица Изток 2“, която засега е единственият производител на ток, който участва на борсата.

Средната цена, постигната в търговията в четвъртък е била около 70-75 лева за мегаватчас, допълни шефът на борсата. В първата тестова сесия на енергийната борса се постигна средна цена от 74,65 лв. за мегаватчас. Шефът на енергийната борса отново припомни, че не трябва да се съди по тези цени, защото сделките не са реални и не се знае кой участник каква стратегия тества.

Със сигурност ще имаме заявления за регистрация от останалите производители в рамките на БЕХ, увери Константинов. Става въпрос за АЕЦ „Козлодуй“ и НЕК, които не се включиха при старта на борсата. Това ще стане до края на годината или през януари, смята изпълнителният директор на енергийната борса.

Константин Константинов каза още, че през второто тримесечие на 2016 г. се очаква да започне работа и платформата за двустранни договори между производителите и търговците, които са за по-дълъг период. Най-вероятно в началото на 2017 г. ще може да започне и търговията „час напред“. За целта ЕСО първо трябва да разшири системата си за валидиране на графици, обясни Константинов.

[Вестник Сега](#)

✓ **Лиляна Павлова: 30 000 километра пътища са в лошо състояние**

Така министърът оправда високите цени на винетките

В България имаме около 30 000 километра пътища в лошо състояние. 12 хиляди километра от тях са трети клас и ако не започнем да генерираме по-сериозен ресурс, няма да можем да ги отремонтираме. С тези думи защити пред БНТ вчера новите, по-високи цени на винетките министърът на регионалното развитие Лиляна Павлова.

Тя оправда недостига на финансиране за по-малките пътища с "25-годишния преход назад". Предишните правителства са допуснали сериозна грешка, като не са актуализирали цените всяка година с по около 5 лв. Това би било справедливо за обществото, за да не се налага по-сериозна актуализация както в момента - с около 8 лв. на месец, допълни Павлова. Тя не каза защо винетките не са били пипнати и по време на предишния мандат на ГЕРБ.

Министърът допълни, че България е сред малкото страни в Европа, в които няма пътен данък, а само винетка. По думите ѝ правителството също е можело да въведе пътен данък, запазвайки ниски цени на винетките, но това щяло да доведе до много по-високи такси за ползване на републиканската пътна мрежа. "Подходихме изключително сериозно и избрахме по-социалния и достъпен модел", каза тя.

Според Павлова новите винетки са законни и всички процедури по обнародването им в "Държавен вестник" са спазени в законовите срокове. "Няма как да публикуваме графичния дизайн на новите винетки, защото те са секретни, ценни книги и давайки предварително графиката, рискуваме да се фалшифицират", обясни министърът. Този риск щял да отпадне с въвеждането на новата електронна система за толтакси и винетки в идните години, които ще са и по-справедливи.

✓ **Еднодневните трудови договори надминаха 80 000**

80 948 са еднодневните трудови договори, които бяха въведени в средата на лятото за прибиране на реколтата. Статистиката на социалното министерство сочи, че те са използвани най-вече при обработването на лозя, а също и при бране на малини, картофи и някои видове овошки. Това се разбира от писмен отговор на вицепремиера Ивайло Калфин на депутатски въпрос от Ралица Ангелова (ГЕРБ). Най-слабо е при традиционни зеленчуци като домати и краставици. Най-много договори са сключвани в областите Пловдив, Бургас, Стара Загора, Сливен, Пазарджик, най-малко - във Велико Търново и София област. В София град контрактите са едва 30. Очакванията бяха за 80 000-100 000 договора, като от социалното министерство неколкократно изразяваха съжаление, че нововъведението влезе в сила при вече прибрана наполовина реколтата.

От отговора на социалния министър Ивалю Калфин става ясно още, че обхватът на приложение на еднодневния договор няма да бъде разширен. Той остава да важи за растениевъдството и само при ръчно прибиране на плодове, зеленчуци, розов цвят и лавандула. "Тъй като трудовото законодателство осигурява и други възможности за извършване на работи със сезонен и краткотраен характер, считаме, че към момента липсват мотиви за разширяване обхвата на разпоредбата на чл. 114а от Кодекса на труда", се казва в становището на Калфин. От следващия сезон се предвиждат облекчения за работодателите при сключването на този вид договор - регистрация в обща система на потенциалните работници, електронно предоставяне на бланки, интерфейс към Инспекцията по труда и НАП за по-лесно отчитане и т.н.

✓ Близко 10 хил. фирми се проверяват за укриване на осигуровки

9747 фирми са на прицела на инспекцията по труда и ще бъдат проверявани в следващите месеци за укриване на осигуровките. В тях работят близо 23 хил. души, които се осигуряват на по-ниски суми от минималната заплата от 380 лв. Това съобщиха от инспекцията пред "Сега". Списъкът с фирмите и хората са подадени на инспекцията по труда от Националната агенция по приходите. Според данните на данъчните за август, септември и октомври тази година работодателите са декларирали за свои работници на пълен работен ден осигурителен доход под 380 лв. От 1 юли минималното възнаграждение бе увеличено с 20 лв. на 380 лв.

Проверките са инициирани от КНСБ, които подали сигнал за "нередки случаи, при които и след 1 юли осигуровките се внасят върху стария размер на минимално възнаграждение от 360 лв.", се посочва от ГИТ. При проверките на инспекторите, ако се установи, че работниците получават по-малко от минималната заплата, ще бъдат предприети мерки, за да бъдат задължени работодателите да изплащат по-високи възнаграждения. За случаите, при които са внасяни осигурителни вноски върху по-ниски суми от реално уговореното възнаграждение в трудовия договор, веднага ще бъде сезирана НАП. От 1 януари минималната заплата ще бъде 420 лв., което означава, че при пълен работен ден служителите не могат да се осигуряват на по-ниско възнаграждение.

СТАТИСТИКА

Според данните за 2014 г., цитирани наскоро от финансовия министър Владислав Горанов пред депутатите, 361 210 работещи са декларирали пред НАП доход само от 340 лв. на месец без странични приходи.

✓ Кабинетът увеличава бюджета на образователни институции

Националният дворец на децата, както и другите извънучилищни педагогически учреждения в системата на народната просвета ще получат двойно по-голям бюджет. Това предвижда проект за промяна на правителствено постановление за финансовото подпомагане на тези институции, качен за обществено обсъждане в сайта на МОН.

Промените се налагат заради увеличените минимални учителски заплати от 1 октомври 2015 г., както и поради отпадането от началото на 2916 г. на възможността на тези институции да се предоставят допълнителни средства за извънучилищни дейности, посочват в мотивите си от просветното министерство. Оттам обясняват, че предлагат увеличаване на годишните размери на държавните средства за извънучилищните педагогически учреждения, за да се гарантират достигнатите за 2015 г. нива.

Така Националният дворец на децата ще получи не 420 хил. лв., а 940 хил.лв. За логопедичните центрове в София и Варна ще има съответно 750 хил. лв. и 285 хил. лв. при 420 хил. лв. и 150 хил. лв. сега. Останалите звена в страната също ще получат приблизително два пъти повече средства, отколкото в момента. Ако въпросното извънучилищно учреждение е в община с до 1000 ученици в дневна форма на обучение, размерът на отпуснатото финансиране ще е не 12 хил. лв., а 22 700 лв. Ако е в община с ученици между 1001 и 1500, помощта скача от 15 хил. лв. на 28 300 лв. При населени места с над 45 хиляди ученици пък финансовото подпомагане за подобна институция ще се увеличи от 420 хиляди лева на 926 100 лв. В случая трябва да има минимум 28 хиляди часа преподавателска работа в годишната програма. Почти двойно увеличение има и на бюджетите на междуучилищните центрове за трудово-политехническо обучение.

✓ България изостава в насърчаването на инвеститорите

Сред слабите страни са тромавите и дълги административни процедури

България изостава в насърчаването на фирмите от индустриалните зони. У нас има стимули за големите инвеститори, но не и конкурентни преференции за развиване на бизнес точно в обособените за това места. Изводът е записан в нова стратегия за развитие на индустриалните зони, публикувана за обществено обсъждане от икономическото министерство. Сред слабите страни на България са продължителната и тромава процедура за издаването на сертификат за големите инвеститори, както и остарялата инфраструктура в част от зоните. Трябва да има мерки, които да накарат фирмите, които вече са у нас, да продължат да развиват бизнеса си тук, отчита документът. Затова най-адекватното решение са изготвянето и приемането на Закон за индустриалните зони, в който освен настоящите стимули да се включат и редица фискални насърчения, отчитат от ведомството на икономическия министър Божидар Лукарски.

Как точно фискът ще си взаимодейства с потенциални инвеститори, в документа не се посочва. В момента големите инвеститори могат да обучат персонала си за държавна сметка, да изградят път до обекта си, който отново да се финансира от държавата. Хазната може да поеме и част от осигуровките, плащани от работодателя за наетите. Това обаче не е достатъчно, отчита стратегията.

В Гърция например за фирмите, които създават и управляват индустриални зони, ДДС се счита за част от цената на съответния проект и се включва в допустимите разходи за финансиране. Освен това има и редица други облекчения. В Македония пък фирмите, които развиват бизнеса си в индустриални зони, ползват 0% корпоративен данък за първите 10 години. За сравнение размерът на данъка извън границите на зоната е 10%. В същото време предприятията от зоните могат да получат до 500 000 евро финансова помощ за изграждане на производствени сгради и цехове.

В Сърбия също има мерки за инвеститорите, които работят в тези зони. Част от тях предвиждат освобождаване от плащане на ДДС, освобождаване от мито, намаляване на ставката на корпоративния данък и т.н.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Експерт: България да не увеличава повече дълга си

Решението на ФЕД може да повлияе негативно на доходността по българските държавни ценни книжа

Необходимо е да се върнем към по-нормални нива на лихвените проценти, а Федералният резерв на САЩ може да увеличи лихвите още веднъж до март 2016 г. Това коментираха финансовият министър в периода 2013-2014 г. Петър Чобанов и главният икономист на UniCredit за региона на Централна и Източна Европа Любомир Митов в седмичното обзорно пазарно предаване "Invest/Or" на Bloomberg TV Bulgaria.

В рубриката "Актив на седмицата" водещият Свилен Колев постави акцент върху реакцията на фондовите, валутните и облигационните пазари, както и на пазарите на суровини, непосредствено след решението на Фед от 16 декември да покачи лихвите с 0,25 базисни пункта.

Промяната на лихвите трябва да е постепенна, добре поднесена от Фед, за да не се допусне нова финансова криза, заяви Петър Чобанов. Той оцени, че реакцията от по-високите лихви в САЩ може да се пренесе върху пазарите в Европа и това да се отрази на цената, по която се финансира българското правителство, но в негативен аспект.

Преподавателят в УНСС оцени това като предизвикателство за държавата, която по негови думи не трябва да увеличава своя дълг, а да управлява по-добре бюджета, за да не се стига до търсене на външно финансиране, което също има свой лимит.

Любомир Митов разкри, че UniCredit очаква още едно повишаване на лихвите в САЩ до март 2016 г. и по-бавното им нарастване в следващите години. Той определи ниските лихви като вредни за спестителите и пенсионните фондове, например, и добави, че повишаването им е задължително, имайки предвид доброто състояние на американската икономика.

✓ Атакуваме пазара на вино в САЩ и Япония

Производители искат да изнасят бутилки в кошници с луканки и розово масло

България изнася 60 млн. литра вино годишно. Новите пазари, към които родните производители са се насочили и търсят масиран пробив, са САЩ, следвани от Китай и Япония, каза Галина Нифору, председател на Българската асоциация на износителите на вино. Искаме да обърнем по-сериозно внимание и на Бенелюкс, Великобритания и скандинавските страни, може би и на Южна Корея, допълни тя.

Според инж. Нифору на българския пазар защитеният произход на храните не генерира по-висока цена и популярност, но в чужбина е гаранция за качество. Вината със защитен географски произход у нас са 54 на брой. Става въпрос не за марки вино, а за региони, като Асеновград, Пловдив, Свищов, Мелник, Благоевград и т.н.

Руският пазар не ни е интересен, казва Галина Нифору. Членовете на асоциацията предлагат висококачествени вина, а пазарът в Русия е много нерегулиран. На него много трудно се работи заради постоянните изменения в регламентите, обяснява експертът. Освен това имиджът на български вина в Русия не е много добър, защото някои фирми изнасят евтини вина, допълни тя. За пробива на българските вина в САЩ от Българската асоциация на износителите разчитат на Програмата за промоция на храни и напитки със защитени географски наименования и защитени наименования за произход в чужбина.

Програмата ще започне през февруари-март 2016 г., а очакваният ефект е увеличен ръст както на износа, така и на експортните цени. Родните вина и сега се пият в Ню Йорк и Чикаго, където има много българи. На пазара в САЩ родните производители са се насочили към хората, които искат да опитат нещо нетрадиционно, т.н. нишов пазар, обяснява Нифору. В момента българско вино със защитено географско наименование може да се намери в магазини в САЩ, като цената на бутилка варира от 9,99 долара до 15-20 долара.

Предложението на винопроизводителите, отправено от Галина Нифору, е за износ на БГ продукти от 2016 г. в кошници. Подобна практика съществува навсякъде по света - да се направи асорт от родни продукти - вино, колбаси и розово масло, които да се продават в пакет в обща кошница.

[Вестник Капитал](#)

✓ ДДС ден и нощ

Компаниите ще трябва да декларират двойното използване на всеки актив, дори да е на минимална стойност

Ако сте очаквали да разберете от медиите дали така нареченият данък уикенд все пак е бил приет, сте щели да се объркате. Когато в края на ноември депутатите одобриха промените в Закона за данъка върху добавената стойност (ЗДДС), всички (включително "Капитал") решиха, че предложената промяна за декларирането на всяко използване на фирмени активи за лични цели е отпаднала. Причината може да се търси в огромния брой предложения и промени, които постъпиха между първо и второ четене, както и в набързо приетите текстове в пленарната зала. Истината е, че промените всъщност са минали в най-тежкия си вариант и дори са били обнародвани в Държавен вестник, и това стана ясно от публикувания тази седмица за обществено обсъждане правилник за прилагането на закона.

Така на фирмите ще им се налага да декларират пред Националната агенция за приходите (НАП) дали собствениците, мениджмънтът или служителите използват фирмени активи за лични цели. Те няма да си приспадат ДДС за времето, площта и километрите на тази част от движимите и недвижимите активи, които се използват за лични нужди. Данъчен кредит ще се удържа независимо от стойността и вида на стоката или услугата, както и за отдавна купени услуги.

Грешен избор

Във вариантите на Министерството на финансите за закон поне имаше заложили ценови прагове, а в някои от депутатските предложения присъстваше и възможността за твърд процент от данъчния кредит, който да се удържа, ако компаниите използват фирмени активи с двойно предназначение. Тези две стъпки бяха малко, но все пак облекчение. Данъчните експерти определиха това като един от приемливите варианти, който заедно с един висок праг от 35 хил. или 50 хил. лв. можеше да помогне за спиране на злоупотребите, основно с автомобили и апартаменти.

Всички конкретни предложения обаче са отхвърлени в комисията и в пленарната зала, като в крайна сметка остават само общите разпоредби, които казват, че данъчната основа се разпределя пропорционално в зависимост от степента на използване на съответната стока или услуга за лични и корпоративни нужди. Тоест, ако собственик на фирма подпише договор в офиса, а вечерта със същия химикал се подпише бележника на детето си, компанията ще трябва да върне част от възстановения ДДС. Ако не го направи, а приходната администрация установи "нарушението", целият данъчен кредит ще бъде удържан или ще трябва да бъде върнат. И не само - ако стоката е ползвана от съдружник или акционер, то следват още 10% от констатираната сума (защото се приема за скрито разпределение на печалбата) и 5% данък дивидент, а и административна санкция от 20% от сумата. Ако пък вещта е ползвана от служител - при ревизия ще се начислят данък общ доход и осигуровки.

"Парламентът всъщност отмени един опростен вариант на прилагането на закона", коментира икономистът от "Отворено общество" Георги Ангелов. Според него депутатите, подобно на медиите, не са разбрали какво гласуват и до последно са мислили, че приемат отпадането на данъка.

Депутатът от Реформаторския блок Мартин Димитров обаче е на друго мнение. Според него в парламента са знаели какво гласуват, или поне неговата група. Идеята е била МФ да разпише конкретни правила, по които да работят фирмите, които да са максимално прости. "В този вариант законопроектът не е добър за фирмите. За съжаление в сегашния парламент нашата група няма достатъчно подкрепа, за да можем да го отменим", каза депутатът. Той също така обясни, че правилникът за прилагане на Закона за ДДС може да бъде атакуван в Административния съд заради липсата на конкретика каква точно част от данъчния кредит ще бъде удържана. "Ако никой не сезира съда, ние ще го направим", каза Димитров. Той обаче не даде обяснение, ако смята законопроекта за лош, защо той е бил подкрепен.

Дори председателят на бюджетната комисия Менда Стоянова призна пред журналисти, че това не е вариантът, който би защитавал в най-голяма степен интереса на бизнеса, но и че не може стоките и услугите с двойно предназначение да не се облагат с ДДС. "Съгласно европейската директива и трайни решения на съда в Люксембург с ДДС се облагат задължително всички ползвани за лични нужди активи и услуги. Това не може да се промени", каза Стоянова пред журналисти. Тя бе един от хората, които предложиха между двете четения да се въведе твърда пропорция 30/70 (30% удържане на данъчния кредит), която да се използва за всички фирмени активи с двойно предназначение. По време на обсъжданията обаче тя оттегли предложението си и е гласувала както всички - приемане на неясния и тежък окончателен вариант.

Как работи новият данък

За разлика от вариантите на Министерството на финансите от септември в приетите промени няма заложен ценови праг. В първия проект минималната стойност на стока или услуга, след която фирмата трябваше да представя декларация пред НАП, ако иска да я ползва за лични нужди, бе 700 лв. След остра реакция на експерти и работодатели и настояване за вдигане на прага до 35 хил. лв. в крайна сметка МФ предложи той да бъде увеличен на 5 хил. лв. Освен това за джипове и яhti бе предложен твърд процент от данъчния кредит, който ще бъде удържан – 30%.

В окончателния вариант отпада подаването на изрична декларация за активите с двойна употреба. На всеки шест месеца фирмите трябваше да подготвят методология, по която да измерват колко точно е използването на фирмени активи за лични цели. След това тя трябваше да се изпрати до НАП, а те по незначителна формула да пресметнат каква част от данъчния кредит да възстановят на компанията. А ако данъчните преценят, че данните не са коректни, имаха право да не върнат нищо от полагаемия ДДС. Пред в. "Сега" зам.-председателят на Асоциацията на специализираните счетоводни предприятия Катя Крънчева коментира, че задължението за подаване на нарочни декларации наистина отпада, но възможността за субективност при определяне на дела за лично ползване остава, тъй като при проверка данъчните може да преценят, че посоченият дял не отговаря на действителността.

Сега отчитането ще става всеки месец - в декларацията по ДДС, където в специални графи фирмите ще трябва да вписват данъка, който са начислили за лично ползване на вещи и услуги. Там ще се посочват номерът и датата на данъчния документ, по който е упражнено правото на приспадане на данъчен кредит за минали покупки, за да е лесно на контролиращите. Така бюрокрацията и несигурността остава изцяло при фирмите, а ползата - при държавата.

✓ САЩ удължават облекчения за ВЕИ

Данъчните кредити за соларни и вятърни проекти се подновяват за пет години

Компаниите за възобновяема енергия в САЩ ще са облагодетелствани от договорената миналата седмица бюджетна сделка, тъй като тя включва удължение на данъчните облекчения, което ще гарантира поддържането на бума в индустрията още няколко години.

Според постигнатото в Конгреса споразумение ще бъдат удължени с пет години както производственият данъчен кредит за вятърната енергия, така и инвестиционните облекчения за соларни и други зелени технологии. Досегашните облекчения за вятърните централи изтекоха в края на миналата година, но продължиха да действат за проекти, чието изграждане е започнало преди това. Данъчните кредити за останалите ВЕИ проекти изтичаха в края на 2016 г., като компаниите от сектора вече се подготвяха за рязко свиване на инвестициите.

Приятна изненада

Макар някои компании да критикуват сделката, като цяло секторът приветства удължаването. Рон Реш, президент на Solar Energy Industries Association, заявява, че сделката в Конгреса "утвърждава САЩ като глобален лидер в чистата енергия". Според Итън Зиндлер, анализатор от Bloomberg New Energy Finance, решението представлява "много приятна изненада за индустрията".

Новината за споразумението доведе до рязко поскъпване на акциите на ВЕИ компаниите. Акциите на SolarCity, чийто председател на борда е магнатът Елън Мъск, се оскъпиха с 34%, а книгата на друга компания от сектора, Sunrun,

напреднаха с 23%. Дори компания със сериозни финансови проблеми като Sunedison, чиито акции са сринаха с 80% през последната половина година, отбеляза ръст от 23%.

Вторият най-голям производител на електроенергия от вятърни централи в САЩ, Avangrid, обяви, че ще ускори разработката на нови проекти в отговор на удължаването на данъчните облекчения. "Това ни дава добри възможности да разширим инвестиционните си планове", коментира Игнасио Галан, председател на Iberdrola, която е мажоритарен собственик на Avangrid.

Труден компромис

Бюджетната сделка в Конгреса беше постигната благодарение на трудни компромиси. Републиканците наложиха свои искания като отмяна на забраната за износ на петрол, за което отдавна настоява нефтената индустрия. В замяна на това демократите издействаха удължаването на облекченията за вятърна и слънчева енергия.

Данъчните кредити за соларните централи са в размер на 30% от стойността на системите. При вятърната енергия кредитите са на стойност 2.3 цента на генериран киловатчас. След удължението срокът на действие ще е 2019 г. за вятърните и 2021 г. за соларните централи.

Цената за изграждане на соларни и вятърни мощности спадна значително през последното десетилетие и дори без данъчни кредити в САЩ би имало пазар за енергия от възобновяеми източници. Без облекченията обаче обемите биха били значително по-малки. Според изчисленията на Bloomberg, без данъчни кредити инсталирането на нов вятърен капацитет в САЩ би спаднал до 2.1 гигавата през 2017 г., спрямо прогнозираните 10.8 гигавата за 2016 г. Благодарение на облекченията, се очаква през следващите две години инсталираните мощности да достигнат съответно 9.4 и 7.7 гигавата. При соларните централи се прогнозира ръст от 11.9 и 3.4 гигавата през 2016 и 2017 г. без облекченията и по-стабилен ръст от 9.1 и 9.6 гигавата при запазване на данъчните кредити.

"Стабилността, която се дава на пазара чрез удължаването на данъчния кредит, ще позволи инвестициите в нови технологии да поддържат спада в цената на възобновяемата енергия", коментира Том Вернер, главен изпълнителен директор на SunPower. Той изтъква, че една от сферите на свиване на разходи може да е автоматизация на процеса по продажба на соларни инсталации, тъй като сега тези операции изискват голямо количество човешки труд.

investor.bg

✓ Цената на Брента е на 11-годишно дъно

Този месец фючърсите върху WTI и Brent се понижиха рязко, след като страните от ОПЕК решиха да не намаляват добива

Петролът продължава движението си надолу и в първия ден на новата седмица. Котировките се понижиха и днес в азиатската електронна търговия на пазар, който продължава да бъде потиснат от свръхпредлагането, съчетано с вяло търсене.

Американският лек суров петрол с доставка през януари, поевтиня с 20 цента до 34,53 долара за барел в азиатската електронна сесия на Нюйоркската търговска борса. Европейският бенчмарк Brent, от Северно море, чиято цена е референтна за европейския пазар, с доставка през февруари, поевтинява с 1,36% до 36,16 долара за барел.

WTI падна до 7-годишно дъно в петък, след като последни данни на компанията за услуги в нефтената индустрия Baker Hughes показаха ръст в броя на нефтените платформи в САЩ, пише Investing.com.

Повишението със 17 до 541 платформи е първият ръст от пет седмици.

На борсата New York Mercantile Exchange (Nymex) фючърсите върху WTI с доставка януари се понижиха с 22 цента (0,63%) и приключиха седмицата на 34,73 долара за барел. Цената за суровината с доставка февруари, която се търгуваше по-активно, завърши сесията на 36,06 долара за барел.

Седмичното понижение при WTI е 89 цента (2,49%), което е трета поредна седмица спад в цената. От началото на годината сортът поевтинява с близо 35%.

Цените на петрола колабираха под нива, невиджани от глобалната финансова криза през 2008 г. заради спекулации, че пренасищането на пазара ще се задълбочи, анализира Bloomberg. На своята среща в началото на декември Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК) на практика увеличи квотите си за добив на петрол, а в петък САЩ приеха законодателство, което отменя 40-годишната забрана за износ на суров петрол.

В сряда пък Администрацията за енергийна информация на САЩ обяви неочакван ръст в петролните резерви от 4,8 милиона барела. С 490,7 милиона барела запасите остават близки до нива, невиджани през последните 80 години.

На борсата ICE Futures Exchange в Лондон фючърсите върху европейския бенчмарк Brent с доставка февруари се понижиха с 18 цента (0,49%) в петък и приключиха седмица на ниво 36,88 долара за барел. На 14 декември цената падна до 36,14 долара за барел, което не се беше случвало от глобалната финансова криза през 2008 г.

Седмичният спад при Brent е 97 цента (2,77%) и това е трето поредно седмично понижение.

Разликата в цената на WTI и Brent се сви до най-ниската стойност от 11 месеца насам по-рано тази седмица, след като Конгресът в САЩ вдигна забраната над износа на петрол. През тази седмица се очаква търговията да е в малки обеми заради коледните празници.

Златото с доставка февруари на платформата Comex от Nymex поскъпна с 15,40 долара (1,47%) в петък и приключи сесията на 1 065,00 долара за тройунция. За седмицата спадът е от 10,70 долара (0,99%), като през осем от последните девет седмици имаше седмични понижения. Цената на ценния метал е на път да отчете 11% годишен спад през 2015 г., което би било третото годишно понижение.

Фючърсите върху среброто с доставка март се повишиха с 39,3 цента (2,87%) в петък до 14,09 долара за тройунция. На 14 декември цената на благородния метал падна до 13,62 долара, което е най-ниското от август 2009 г.

За седмицата се отчита ръст в цената на среброто от 19,6 цента (1,53%) и металът е на път да запише 8% спад през 2015 г. Медта с доставка март поскъпна с 6,9 цента (3,38%) в петък и приключи седмица на ниво 2,112 долара за паунд. За годината се очаква медта да отчете понижение от 27%.

На валутните пазари йената скочи спрямо долара в петък, след като Японската централна банка въведе нова програма за изкупуване на борсово търгувани фондове (ETFs). Управителят Харухико Курода подчерта, че това са оперативни промени в съществуващата порграма за стимули, а не разширяване на количествените облекчения.

След новината курсът на йената достигна до 123,52 йени за долар, а после се върна на ниво от 121,16 йени за долар.

Доларовият индекс, който измерва силата на зелените пари спрямо кошница от шест основни валути, приключи сесията в петък с 0,47% понижение на ниво то 98,73 пункта.

След решението на Федералния резерв да увеличи лихвените проценти в сряда индексът достигна 99,33 пункта, което беше най-високото ниво от 3 декември. В петък еврото поскъпна и се обменяше с 1,0866 долара.

✓ **М. Миков: Енергетиката е в най-тежкото си състояние**

Показателно е, че БЕХ не може да изтегли заем, за да се разплати с „американските“ централи, посочи червеният лидер

Провалените политики на правителството в някои области са основание за БСП Лява България да поиска вот на недоверие към правителството, съобщи в ефира на „Нова телевизия“ лидерът на червената партия Михаил Миков. Той открои като пример енергетиката с думите, че днес секторът е в най-тежкото си състояние.

Той беше категоричен, че показателно за сектора е фактът, че Българският енергиен холдинг (БЕХ) не може да изтегли кредит и така да се разплати с т.нар. „американски“ централи в Маришкия басейн – КонтурГлобал и AES Гълъбово. В началото на годината правителството се договори за намаляване на цената за разполагаемост на двете централи, но за целта трябваше да изплати задълженията си към тях. Вече месеци наред БЕХ търси начин да набере необходимите средства, за да изпълни условието.

Миков посочи още и тежкото състояние на мините, на които плаща само държавната ТЕЦ Марица Изток 2. Това може да предизвика напрежение, тъй като няма средства за изплащане на заплати. "Никой отговорен фактор в държавата не може да каже на хората ще покъпва ли електроенергията или няма да поскъпва", коментира той по повод либерализацията на енергийния пазар.

Лидерът на БСП беше категоричен още, че проблеми има в здравната реформа и социалната политика, защото доходите на хората намаляват. Той предупреди и за опасност от навлизане в дългова спирала по гръцки сценарий, тъй като управляващите покриват бюджетния дефицит със заеми.

„Правителството не може да осигури икономическа обстановка в страната, която да носи приходи в бюджета и като няма приходи, бюджетният дефицит го попълват с този борч“, посочи Миков и допълни, че при влошаване на съотношението дълг спрямо брутният вътрешен продукт „убива перспективата за развитие на страната“.

БСП е единствената опозиция на тази дясна политика, коментира още лидерът на партията и допълни, че трудно биха се реализирали заявките на част от Реформаторския блок, че ще бъде опозиция на управлението, защото обективно няма как дясна партия да е опозиция на дясната политика.

Червеният лидер обаче не посочи конкретна област, за която опозицията ще поиска вот на недоверие заради провал на политиката на управляващите.

Михаил Миков прогнозира още, че през есента на 2016 година ще има избори 2 в 1, като обективните обстоятелства ще доведат до такъв сценарий. „Нека видим какво ще стане в енергетиката през зимата, нека да видим как ще започне да функционира реформата в здравеопазването и какво ще се случи в сферата на образованието“, каза още той.

Миков смята още, че ДПС си "самовнушава", че е втора политическа сила и това е част от политическия ПР.

✓ **Нигяр Джафер: Управляващите крият истината за дефицита в Здравната каса**

Двата здравни пакета създават възможност за корупция или доплащане от пациента, каза експертът

Тази година управляващите се опитват да спестят на обществото истината за дефицита в Здравната каса. На практика Касата приключва годината с дефицит и прехвърля отново плащания към бюджета за догодина. Това каза пред БНР д-р Нигяр Джафер, бивш председател на парламентарната комисия по здравеопазване.

Има надлимитна дейност за 55 млн. лв., която НЗОК отказва да заплати. Наред с това се прехвърлят 18,5 милиона лева плащания в следващия бюджет на Касата, каза д-р Джафер и коментира, че това се нарича дефицит. Още 136 милиона лева се дължат и на фондове, които са лекували български граждани в чужбина. Това са 210 милиона лева дефицит, посочи експертът.

Освен да се подвеждат с непоследователни действия гражданите има и опит да се манипулират фактите и да се спести истината, каза тя по повод на информацията от НЗОК, че приключва годината без дефицит.

Според д-р Джафер 2015 г. е била годината на липсващата реформа, на краха на подновената илюзия за реформа в здравеопазването.

„Причината е невъзможността да се предложи такава цялостна смислена реформа за усъвършенстване на здравноосигурителния модел, така че системата да предлага по-добра здравна услуга на здравноосигурените си граждани“, казва експертът. Тя посочи, че промените в системата са били съпроводени от „изключителна променливост и повратливост“.

„Това дава изключителна непредвидимост със системата, дава колебливи действия, които не водят до по-добро здравеопазване, а напротив – реформата става все по ефимерна“, казва д-р Джафер. По думите ѝ са били предложени мерки, които са с изключително спорен ефект. А разделението на здравните пакети на допълнителен и основен е една от

тези мерки. Именно затова и промените в двата основни здравни закона в момента са в Конституционния съд, защото са изключително спорни.

Д-р Джафер коментира, че шумно афишираната идея как пакетите ще спестят средства на Касата, как ще направят достъпа до медицинска грижа по-лесен и по-качествен, са се оказали "един спукан балон" и „пълно недоразумение“.

„Защото в тези пакети е заложено отлагането на вземането на направления, макар че беше афиширано, че ще има свободен достъп до направления, а накрая се оказа, че само две пътеки и процедури са в допълнителния пакет и възниква въпросът какъв е ефектът от това безсмислено упражнение. Защото това създава всъщност възможност за корупция...или просто плащане кеш от пациента“, каза още тя. Пациентите по така предлагания модел ще бъдат дискриминирани по диагноза, а това противоречи на правото въобще, каза експертът.

Очаква се 2015 г. да приключи с по-висока събираемост на здравните вноски, каза още д-р Джафер. По думите ѝ ръстът в събираемостта е тенденция в последните години, което допринася малко за дефицита на Здравната каса. Но за нея по-сериозен е въпросът за какво ще получат здравноосигурените срещу тези вноски и парите, които внасят.

✓ **Владислав Горанов: Системата на ДДС не е променена**

Когато регистрирано по ДДС лице използва активи за лични нужди, това е облагаема доставка

Системата на ДДС не е променена. Така министърът на финансите Владислав Горанов коментира пред журналисти в парламента информацията от последните дни, че все пак „данък уикенд“ не е отменен.

„И на ниво директива, и на ниво закон, когато едно регистрирано по ДДС лице използва активи за лични нужди, се счита, че това е облагаема доставка“, каза Горанов, цитиран от БТА.

По думите му с промените, които са били направени в Закона за ДДС, и сега с правилника, се дава ясен ред по какъв начин данъчната администрация да регулира тези процеси, без да създава допълнителни ангажименти, несъществуващи досега за бизнеса.

"Нищо ново не се случва като ангажимент за бизнеса. Напротив, вкарват се правила, за да няма своеволно и противоречиво третиране на операции от страна на данъчната администрация", каза Горанов.

По думите му дори в първия закон за ДДС от 1993 г. ползването за лични нужди на активи се е третирано като облагаема доставка и за него се е дължал данък.

Тъй като съпредседателят на парламентарната група на Реформаторския блок Радан Кънев поиска оставката на финансовия министър заради „данък уикенд“, Горанов заяви: „Вероятно с други мотиви Радан Кънев ще търси опозиционната си роля, но специално тези, които изтъкна за моята оставка, не са достатъчни, за да мисля за това“.